

gyermek többen vannak, mint egész Győr-Sopron megyében a TEGYESZ-hez tartozók, állapítottam meg a „Minden Gyerek” Konferencián. Tehát mindenképpen tetten érhető az anyagi megfontolás, hiszen mint bármilyen más munkát, így ezt sem várhatja el senki, hogy ingyen végezze bárki is.

Miért vállalják térségünkben egyre többen, hogy családjukba fogadják számukra teljesen idegen szülők gyermekeit: gondozzák, nevelik, szeretik őket, s közben azt a reményt táplálják bennük, hogy csak addig maradnak, amíg az apu, meg az anyu össze nem kapják magukat? Mi motivál egy embert arra, hogy „huszonégyórás” szolgálatot vállaljon az év minden napján, kiteve lakását, családját, saját idegrendszerét az esetleges teljes amortizációnak? Lehet mindennek oka csak a pénz? Nem, nem lehet. Észrevehetően kevés lenne ez a motiváció. Alaposabban körbejárva ezt a témát, összegzésképpen néhány érvcsoportot említenék:

- Hagyománya van Tiszakécskén a nevelőszülőségnek, hiszen nyomon követhetőek a klasszikus nagy családnevek – ahol gyermekek nevelkedtek – helytörténeti anyagokban.
- Egyfajta biztos anyagi bevétel havonta, ami megjelenik a számlán, gyerekenként 13.000 Ft nevelőszülői tiszteletdíj. A többi ellátmány, a nevéből adódóan a gyermekre költendő.
- A gyermek „mint az élet értelme”; ha nem született saját azért nevel, és esetleg örökbefogad; ha kirepültek a családból a sajátok és fiatalok még a szülők, akkor újra benépesítik a nagy házat; ha csak fiúk születtek, akkor kell még kislány vagy fordítva. Mindig nagy családot szeretett volna, de kettőnél többet nem akart szülni vagy csak egy született.

- Különös morális oknak nevezném: ha a szülő maga is állami gondozott volt és ő is „jót akar tenni”, hiszen vele is jót tettek, mert felnevelték, kivették az intézetből. Most rajta a sor, hogy ő is megmutassa képes erre a jó cselekedetre.
- Említést érdemel az a „pozitív önértékelési” lehetőség is, főként az éppen munkanélkülivé váló nevelőszülőnek, hogy azért hasznossá tudja még magát tenni a környezete, a társadalom számára, nem kell naponta a feleslegesség érzésével birkóznia. (Az igazolt munkahely feltétele annak, hogy valaki nevelőszülőiséget elláthasson!) Egyébként bizonyíthatóan hamarabb kap újra munkát az az ember, aki nem görcsösen, pánikba esve keresi, hanem kellő önbizalommal, pozitív hozzáállással.
- Az egyéni élethelyzeteket figyelmen kívül hagyó munkafeltételek – nevezhetném kizsákmányolásnak is a kisgyermekes anyák három műszakba való beosztását – következtében, inkább GYED-re, GYES-re, GYET-re mennek a nevelőanyák, s így legalább a saját gyermekeiket is el tudják látni. Bizonyára nem teljes körű a felsorolásom, de a térségünkben előforduló motivációs tényezőket többnyire átöleli. Civil szervezetnél dolgozó nevelőszülői tanácsadóként több lehetőséget látok arra, hogy miként lehet a nevelőszülőinkben meglévő motivációt szinten tartani, hogy mentálisan jó állapotban maradjanak, hiszen ez mindenkinek nagyon fontos a folyamatban.

Rádiné F. Hegedűs Terézia
FÉSZEK Egyesület Tiszakécskei Csoportjának
nevelőszülői tanácsadója

A Módszertani Gyermejjóléti Szolgálatok 2005. évi Konszenzus Konferenciájának összefoglalója

■ 1. VISSZATÉRÉS A 2004. ÉVI KONSZENZUS KONFERENCIA ÁLLÁSFOGLALÁSÁIRA

■ 1. a) Gyermejjóléti szolgálat által nyújtott, iskolában végzett szociális munka

A 2003-as konszenzus konferencián merült fel először, hogy foglalkozzunk az iskolai szociális munkával. Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy minden iskolában legyen iskolai szociális munka. Az eddigi tapasztalatok alapján nyilvánvalóvá vált, hogy háromféle területről van szó:

1. Az iskolában működő gyermekvédelmi felelős és szociális munkás feladatai;
2. Az iskolával, illetve a gyermekvédelmi felelősökkel mint észlelő- és jelzőrendszer tagokkal való együttműködés;
3. A gyermejjóléti szolgálat által nyújtott iskolában végzett szociális munka.

Megállapodás született a 2004-es Konszenzus Konferencián

arról, hogy a munkacsoport a következőkben, a harmadik pontban megjelölt szolgáltatással fog foglalkozni.

Mivel a települések és az iskolák sokfélék, a kidolgozott anyag nem konkrét módszertant, hanem gyakorlati szempontokat kíván nyújtani az alábbiak szerint:

■ AZ ISKOLAI SZOCIÁLIS MUNKÁRÓL ÁLTALÁNOSAN

Középpontban a gyermek, valamint a gyermek és iskola kapcsolata áll.

Fontos cél a gyermek veszélyeztettségének megelőzése és megszüntetése, családban történő nevelésének elősegítése. Meghatározó a különböző rendszerekben lévő problémák (gyermek, család, gyermekek csoportjai, közösség) nem leegyszerűsített, hanem összefüggéseiben, komplex módon, a szociális munka eszközeivel történő kezelése.

Lényege, hogy preventív jelleggel tud működni. Célja, hogy olyan gyermekek kerüljenek ki az iskola falai közül, akik ismerik magukat és képesek saját, és környezetük szociális problémájának megoldására.

Segíti az iskolát, hogy érzékenyebb legyen a gyermek szükségleteire és annak kielégítésére, azaz az iskola a gyermek után nyúljon (ne kitiltsa) és a gyermek kapaszkodjon az iskolába (ne kerülje). Fontos az iskolai szociális munkában az iskolai „lemorzsolódás” megakadályozása, illetve az oktatási rendszerbe való visszajutás segítése, valamint a hátrányos helyzetű és iskolai kudarcoknak kitett tanulók sikeres integrálódásának elősegítése.

A szülők gondolkodását, szemléletét, iskolával kapcsolatos elvárásait formálja.

Az iskolai szociális munka célja

- a tanulók, a pedagógusok és a szülők részére adekvát szakmai segítség nyújtása
- az elsődleges prevenció segítése
- az észlelő- és jelzőrendszer működésének segítése
- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök munkájának szakmai segítése, megerősítése
- egységes szemléleten alapuló szociális segítségnyújtás megszervezése
- a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása lehetőségeik maximális kihasználása érdekében
- a veszélyeztetett gyermekek kiszűrése
- a 6–18 éves korosztály szociális jólétének javítása

Az iskolai szociális munka általános feladatai

- információnyújtás a diákok számára, hogy hol, mikor, kitől kaphatnak segítséget problémáik megoldásához
- a diszfunkcionális tanár – diák – szülő kapcsolatok javítása
- a negatív magatartásformák kialakulásának megelőzése, értékek megerősítése
- a tanulók önismeretének és stresszoldó képességének fejlesztése
- meg kell keresni azokat a tényezőket, amelyek az iskolai légkört optimálissá teszik a diákok számára

Az iskolai szociális munkás konkrét feladatai

- érdekvédelem
- információnyújtás és tanácsadás (szociális és mentális segítségnyújtás), segítő beszélgetés
- kulturális és szabadidős programok szervezése
- felvilágosítás (szexuális, a serdülőkor problémái, devianciák, stb.)
- folyamatos egyéni esetkezelés
- családlátogatások
- értékeket, normákat közvetítő szerepet tölt be az iskola és a családok között, feltárja a szülő – gyermek – tanár közti konfliktust
- rendszeres kapcsolattartás diákokkal, tanárokkal, gyermekvédelmi felelősökkel, iskolai diák önkormányzatokkal és a szociális/segítő intézmények képviselőivel, egyéb, az iskolában dolgozó szakemberekkel.
- nevelőtestületi és egyéb értekezleteken való részvétel, amely a tanulási és/vagy magatartási problémákkal küzdő gyermekekről is ad tájékoztatást
- fegyelmi tárgyalásokon való részvétel

- pályaválasztás és továbbtanulás elősegítése
- adminisztráció a szociális munka etikai kódexének, és az adatvédelmi törvénynek megfelelően
- aktuális pályázatok ismertetése, az egyéni pályázási lehetőségekre való figyelemfelhívás a diákok körében
- szóróanyagok és tájékoztató füzetek beszerzése a fiatalokat érintő aktuális témákról
- jogszabályváltozások folyamatos figyelemmel kísérése és az érdekeltek tájékoztatása

Az iskolai szociális munkában végezhető tevékenységek

- **információnyújtás** az iskolai szociális munkáról, a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat működéséről, a gyermekvédelemről és az ehhez kapcsolódó jogszabályokról, a gyermeki jogokról és kötelességekről

Fórumai:

- igazgatói értekezlet
- tantestületi értekezlet
- osztályfőnöki órák
- szülői értekezletek
- diákönkormányzat, diákparlament
- egyéni tanácsadás fogadóórák keretében
- családgondozás, családlátogatás

prevenció:

- szabadidős tevékenységek, klubfoglalkozások szervezése, vezetése
- drog, alkohol és dohányzás megelőzése érdekében felvilágosító foglalkozások tartása
- bűnmegelőzési programok szervezése és lebonyolítása

egyéb tevékenységek:

- az egész iskolát érintő programokban való részvétel
- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök munkájának segítése
- koordinációs feladatok a különböző segítő intézmények között a gyors és hatékony segítségnyújtás érdekében

Az iskolai szociális munka célcsoportjai:

- veszélyeztetett gyermekek
- hátrányos helyzetű gyermekek
- az iskola valamennyi gyermeke
- tanári közösség
- szülők

A veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatos feladatok

- A veszélyeztetett gyermekek felmérése az osztályfőnök és a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős közreműködésével. A veszélyeztetettség típusának és súlyosságának mérlegelése, ez alapján a további teendőkre javaslattevés. Szükség esetén azonnali beavatkozás, jelzés, kapcsolatfelvétel.
- A veszélyeztetett gyermekek szabadidős tevékenységének és tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése, és adott esetben javaslattevés a változtatásra, pl.: hasonló problémával küzdő gyermekekből álló csoport kialakítása, szükség esetén külső szakember bevonásával.
- A veszélyeztetettség megszüntetése.
- Segítő beszélgetések, tanácsadás, információközvetítés biztosítása.

A hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos feladatok

- A hátrányos helyzetű gyermekek felmérése
- A hátrányos helyzet típusának mérlegelése, ez alapján további teendőkre javaslattevés.
- A hátrányos helyzetű gyermekek szabadidős tevékenységének és tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése, és adott esetben javaslattevés a változtatásra. Szükség esetén közös csoport-élményen alapuló, hasonló problémával küzdő gyermekek csoportjának, foglalkozásának kezdeményezése, szervezése.
- Szükség szerinti segítségnyújtás a hátrányos helyzetű tanulók veszélyeztetettségének megelőzésére.
- Segítő beszélgetések, tanácsadás, információ-közvetítés biztosítása.

Az iskola valamennyi gyermekével kapcsolatos feladatok

- Általános prevenciók tevékenységek (kreatív csoportok, kirándulások, személyiségfejlesztő csoportok működtetése stb.)
- Drog-, alkoholfogyasztás és dohányzás megelőzése érdekében felvilágosító programok szervezése.
- Bűnmegelőzési programok szervezése, lebonyolítása.
- Mentálhigiénés programok bevezetésének elősegítése.
- Tanulók számára hasznos szünidei táborok, szabadidős programok szervezése.
- Tájékoztatás a gyermeki jogokról, a gyermek érdekeinek képviselése.

A tanári közösségben végzett szociális munka feladatai

- Szoros együttműködés és közös szemlélet kialakítása.
- Nevelőtestület tagjaival való kapcsolattartás.
- Információ áramoltatás.
- Szoros munkakapcsolat kialakítása az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelősével.
- Tájékoztatás jogszabályváltozásokról.

Szülők körében végzett szociális munka feladatai

- Együttműködés kialakítása.
- Segítő beszélgetés, információ közvetítés, tanácsadás.
- Közvetítés más szolgáltatásokhoz (nevelési tanácsadó, pszichológus, tanulási képességet vizsgáló bizottság, gyermek-idegrendező, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat stb.).
- Családlátogatások.
- Tájékoztatás a támogatásokról, az intézményekről, a lehetőségekről.

Egyéb feladatok

- Külső intézményekkel való kapcsolatfelvétel, ha a gyermek, család érdekei és a probléma megoldása úgy kívánja.
- A szakmai tevékenységet segítő programok szervezése és megvalósítása érdekében pályázatok írása, illetve abban való közreműködés.
- Adminisztráció végzése, feljegyzések az egyéni tanácsadásról, beszámolók, statisztikák elkészítése
- Ismertető, szóróanyagok gyűjtése, készítése.

1. b) Sajátos módszerek és technikák

A munkacsoport 2004-ben vállalt feladatait teljesítette, összegyűjtötte azokat a technikákat, amelyek hatékonyan alkalmazhatóak a gyermekekkel folytatott munkában. Az elkészült anyag „Sajátos módszerek és technikák a gyermekjóléti szolgálatok munkájában” címet kapta. A gyermekjóléti szolgálat specialitása abból adódik, hogy kliense a gyermek, így az itt végzett munka olyan módszerek, eszközök, technikák és készségek mozaikja, amely igazodik a gyermekek életkorához és szükségleteihez. Az összegyűjtött és kidolgozott technikákat ötlettárnak szánjuk, amely folyamatosan bővíthető. A gyűjtemény elérhető lesz 2005 szeptemberétől a módszertani intézményeknél.

1. c) Tájékoztatás a „Gyermekeink védelmében” nyilvántartási rendszer jelenlegi állapotáról

A 2004-es konszenzus anyagban megjelenített határidőnek megfelelően 2004. szeptember 30-áig az „összefésülő” munkacsoport elkészítette, és a szakminisztériumnak, illetve az NCSZI-nek elküldte a módosított adatlap-csomagot.

A Minisztérium képviselőjének tájékoztatása szerint májustól megindul két megyében a kipróbálás, ennek az időtartama 3 hónap lesz. Ezt követően a munkacsoportban dolgozó szakemberek az értékelés után a részletes kitöltési útmutatót is elkészítik.

Az új adatlapok bevezetése 2006 januárjától várható.

A módszertani gyermekjóléti szolgálatok munkatársainak tapasztalatai alapján, a területen dolgozó szakemberek nagyon

várják az átdolgozott nyilvántartási rendszer bevezetését, ezért kérjük, hogy a Minisztérium tegyen meg mindent annak érdekében, hogy ez a tervezett időpontban valósuljon meg.

2. SZAKÉRTÉS

A gyermekvédelmi szakértői névjegyzék két éve létezik. Kialakult módszertana, gyakorlata még nincs, több szempontból összefonódik a módszertani munkával. Vigyáznunk kell a szakértői, illetve a módszertani munka szétválasztására, mindkettő színvonalára, ezért az alábbi ajánlást fogalmazzuk meg:

A díjazásért vállalt szakértői munkáról

A szakértés menete, díjazása

A szakértő tevékenységét az igazolványában megjelölt szakterületen az ország egész területén kifejezheti. A szakértő a feladatát megbízás, felkérés alapján látja el.

A felkérő a felkérés elvállalása előtt mindenképpen tájékoztassa a szakértőt:

- a felkérés pontos tartalmáról (milyen kérdésekre kell választ adni);
- a szakértői vélemény elkészítésének határidejéről.
- A felkérővel való megbeszélés előtt lehetőleg meg kell tudni, hogy mekkora, milyen összetételű a vizsgálandó szervezet,
- ki kell kalkulálni, körülbelül mennyi időt vesz igénybe a vizsgálat elvégzése, a kérdésekre szakmailag megfelelő színvonalon adott válaszok megadása.
- Át kell gondolni a megadott határidőn belül a szakértőnek van-e ideje a munka elvégzésére
- mit kell kérdeznie a felkérőtől ahhoz, hogy eldöntse, vállalja-e a munkát (van-e olyan pontja a felkérésnek, ami nem egyértelmű).
- A végső megállapodás előtt ki kell kalkulálni a vizsgálatért kért szakértői díj összegét.
- A végleges megállapodásban meg kell határozni a feladat ellátásával összefüggő kérdéseket, így különösen:
 - a szakértő nevét, szakterületét, illetve szakmacsoportját, azokat a feladatokat, amelyeket el kell végeznie;
 - azokat a kérdéseket, amelyekre választ kell adnia;
 - a szakértő részére átadandó iratokat, az átadás időpontját;
 - a szakvélemény elkészítésének határidejét;
 minden olyan szükséges tény, adatot és tájékoztatást, amely a feladat ellátásához szükséges;
- a szakértői tevékenységért járó ellenszolgáltatás megállapítására vonatkozó feltételeket, kikötéseket.
- A felkérésben meghatározható a szakvélemény terjedelme.
- A szakértő szakvéleményét – a felkérésben foglaltaknak megfelelően – írásban és/vagy szóban terjesztheti elő. Az írásban elkészített szakvélemény magában foglalja különösen:
 - a szakértő adatait (név, lakóhely, szakterület, szakértői igazolvány száma);
 - a felkérésben foglaltak ismertetését;
 - a szakmai megállapításokat;
 - a levont következtetéseket, a javasolt intézkedéseket, és mindazt, amit a szakértő fontosnak tart.
- Ha ugyanarra a feladatra több szakértőt kértek fel, a szakvéleményben fel kell tüntetni, hogy melyik szakértő milyen felada-

tot látott el. Több szakértő esetén külön szakértő kérhető fel az egységes – összefoglaló – szakvélemény elkészítésére is.

- A szakértőt a tevékenysége során tudomására jutott tényekre és adatokra nézve titoktartási kötelezettség terheli. Ezekről a tényekről és adatokról csak a felkérésben meghatározottak szerint lehet tájékoztatást adni.
- A szakértői tevékenységért munkadíj jár (és költségtérítés állapítható meg). A munkadíjat és költségtérítést a megbízó és a szakértő közösen állapítja meg. Ha a megállapodás költségtérítést is tartalmaz, a szakértő költségként számolhatja el a szakvélemény elkészítésével, az utazással és egyéb költséggel járó szükséges és igazolt pénzkiadását. Szakértői óradíjként javasoljuk a 3/1986. (II.21.) IM. rendelet szakértői munkadíjakról szóló I. mellékletének pszichológus szakértőre vonatkozó munkadíját.

Felkérjük a szakminisztériumot, hogy ágazati jogszabályban rendelkezzen a gyermekvédelmi szakértők felkéréséről, megbízásáról, díjazásáról.

A módszertani munka egyik eleme a szakmai ellenőrzésekben való részvétel, amely tartalmát tekintve szinte azonos lehet a szakértői munkával. Ezért az alábbi javaslatot tesszük a módszertani intézmények munkájában résztvevő szakértőkre vonatkozóan:

- A 15/1998. NM. rendelet 4.§-a értelmezésünk szerint azt tartalmazza, hogy a módszertani intézményeknek mindenkori feladatuk a saját ellátási területükön a megyei gyámhivatal felkérésére szakértőként a jogszabályokban meghatározott vizsgálatokban térítésmentesen részt venni. Az éves ellenőrzéseken túlmenő szakértői felkérések (szakmai programok véleményezése, célvizsgálatok elvégzése, stb.) külön díjazás ellenében történnek. Miután nem tartjuk etikusnak, hogy a módszertani intézmény szakértő munkatársa saját ellátási területén, külön díjazásért, önálló szakértői feladatot vállaljon, ezért a felkérés a módszertani intézménynek szóljon, a módszertani intézmény feleljen a vélemény szakmai színvonaláért.
- Minden egyes felkérésnél végiggondolandó, hogy etikus-e elvállalni a feladatot. Előfordulhat, hogy szakmailag kizárólag az fogadható el, ha a szakértő egy kívülálló szakértő felkérését javasolja a megrendelő számára.

3. BÍRÓSÁGI MEGHALLGATÁS

Már az 1. Konszenzus Konferencián, 2001-ben súlyos problémaként fogalmaztuk meg a gyermekjóléti szolgáltatásban dolgozó szakemberek bírósági meghallgatásának kérdését. Azt, hogy milyen esetben, milyen tartalommal szabad, mikor kell, illetve mikor tilos tanúvallomást tenni.

2001-ben ebben a kérdéskörben az NCsSzI-hez fordultunk. Az Intézet akkori munkatársa kezdeményezte a probléma rendezését, ígérte, hogy a 2001. őszi találkozón visszatérünk a témára.

2002-ben deklaráltuk, hogy – bár a kérdés változatlanul fontos, mégis megválaszolatlan. A Konszenzus Konferencia végén a Minisztérium Gyermek- és Ifjúságvédelmi Főosztályának vezetője vállalta, hogy a következő évi Konszenzus Konferenciára megválaszolják kérdéseinket.

2003-ban újra megállapítottuk, hogy nem született állásfoglalás felvetésünkre.

Ugyanez ismétlődött meg 2004-ben. Ekkor szakmaközi munkacsoport összehívását kértük a szakminiszteriumtól a kérdés tisztázására.

Négy éve nem kapunk adekvát választ kérdéseinkre, így elhatároztuk, hogy az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Miniszterhez fordulunk, segítségét kérve.

■ 4. A CSALÁDOK ÁTMENETI OTTHONAI ÉS A GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLATOK KÖZTI EGYÜTTMŰKÖDÉS

A családok átmeneti otthonai és a gyermekjóléti szolgálatok részéről az a közös igény fogalmazódott meg, hogy készüljön olyan szakmai útmutató, amely segít összegezni a szakmai és etikai dilemmákat, ezzel növelve a gyermekjóléti alapellátások működésének hatékonyságát, és elősegítve a közös munkát. Ennek keretén belül alakult egy munkacsoport, amely módszertani segédanyag kidolgozását kezdte meg. A szakmai munkacsoport célja, hogy megfogalmazza a gyermekek és családjaik részére biztosított átmeneti gondozás során a gyermekjóléti szolgálatban dolgozó családgondozók feladatait, illetve meghatározza a konkrétan elvégzendő szociális munka tartalmát, és az abban résztvevő segítők tevékenységét, valamint a kompetencia határokat. Ennek a munkának a folytatása érdekében felvesszük a kapcsolatot olyan szakmai szervezetekkel (NCsSzI, Átmeneti Gondozást Nyújtók Érdekvédelmi Szövetsége), amelyekkel a későbbiekben több szakmai kiadvánnyal segítenénk az átmeneti gondozást kliensközpontúvá, korszerűvé és hatékonyá tenni.

Az elkészült munkaanyagot eljuttatjuk az Átmeneti Gondozást Nyújtók 3. Országos Konferenciájára, és kérjük közreműködésüket az együttgondolkodásban.

Javaslat a gyermekjóléti szolgáltatások és azok finanszírozásának átalakításához

Az Ifjúsági-, Családügyi-, Szociális- és Esélyegyenlőségi Minisztérium Gyermek- és Ifjúságvédelmi Főosztálya 2005. január 19-én felkérte a Módszertani Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesületét, hogy munkaanyag formájában készítsen javaslatot a gyermekjóléti szolgáltatások struktúrájának és azok finanszírozásának átalakítására vonatkozóan.

Az e feladat elvégzésére létrehozott munkacsoport többször átdolgozott (mellékletben közölt) munkaanyagát a Módszertani Gyermekjóléti Szolgálatok 2005. évi Konszenzus Konferenciája megtárgyalta, annak tartalmával és szemléletével egyetért.

A Konferencia az általa elfogadott javaslatot az Ifjúsági-, Családügyi-, Szociális- és Esélyegyenlőségi Minisztérium Gyermek- és Ifjúságvédelmi Főosztályának az erről szóló megállapodás szerint megküldi, egyúttal kéri, hogy az abban foglaltakat képviselje, és azok érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Munkaanyag célja

A munkaanyag célja, hogy kidolgozza a gyermekjóléti szolgálatok olyan új rendszerét, amely a korrekt és arányos finanszírozás mellett, lehetővé teszi az ellátások településszerke-

zethez illeszkedő megszervezését, és biztosítja minden gyermek számára (lakóhelytől függetlenül) az összes gyermekjóléti szolgáltatás elérhetőségét.

Legfontosabb alapelvek/szempontok

- A Magyar Köztársaság 2005. évi költségvetéséről szóló 2004. évi CXXXV. törvény, a szociális- és gyermekjóléti alapszolgáltatási feladatok addig közös finanszírozását megszüntetve, az elkülönülő feladatokhoz rendelte az állami normatív támogatásokat (kivéve a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást). Több szakmai szempont mellett e tendenciát is szem előtt tartva, **a családsegítés** mint szociális alapszolgáltatás, és **a gyermekvédelmi rendszerbe tartozó gyermekjóléti szolgáltatás finanszírozását egymástól elkülönülten kell megállapítani. A gyermekjóléti szolgáltatás önálló finanszírozása** nem vonja maga után a jelenleg integrált formában működő intézményi struktúrák módosítását.
- A gyermekjóléti **szolgáltatás szintjeinek**, tartalmának, valamint finanszírozottságának meghatározása igazodjon az eltérő településnagysághoz, azonban a megfelelő ellátás és szakmai tartalom minden gyermek számára biztosított legyen. Ennek érdekében meg kell határozni a gyermekjóléti **alapszolgáltatásokat**, amelyet minden településnek, és bármely típusban megszervezett szolgáltatónak biztosítani kell,
- **kiegészítő szolgáltatásokat**, amelyek csak meghatározott lakosságszám esetén kötelezőek, de az adott kistérség minden gyermeke számára igénybe vehető, továbbá
- **speciális szolgáltatásokat**, amelyek nem a lakosságszám, hanem egyéb mutatók alapján kötelezőek, vagy megszervezhetőek.
- A **teljes körű szolgáltatás** biztosításának területi egységei a kistérségi körzetek. Ennek megfelelően a szolgáltatások és az azokat biztosító intézménytípusok **koncentrikusan bővülnek** oly módon, hogy a „magasabb szervezetségi” szinten levő intézmény kiegészítő szolgáltatásait azon gyermekek számára is biztosítja, akik számára az az adott településen „alacsonyabb szervezetségi” szinten működő szolgáltatónál nem érhető el.
- Meg kell határozni a **települések lakosságszámához illeszkedő** önálló intézményi formákat és azok kötelező feladatait, majd – erre alapozva – a **társulási formákat** és azok kötelező feladatait.
- A kistépüléseken (tekintettel az önkormányzati autonómiára) meg kell hagyni az önálló családgondozó alkalmazásának lehetőségét, azonban **a finanszírozás** rendszerét úgy kell kialakítani, hogy az **a magasabb szakmai színvonalat** és biztonságosabb működést nyújtó **társulási formák intézményeit preferálja**.
- A gyermekjóléti szolgáltatás keretében az ellátott elsősorban a gyermek. Ennek megfelelően a szakmai létszámnormákat, illetve az alapszolgáltatáshoz biztosított **finanszírozást az ellátott területen élő gyermeklétszám alapján** szükséges megállapítani. Tekintettel arra, hogy a gyermekjóléti szolgálatok egyik fő feladata a **prevenció**, a finanszírozást nem lehet esetszámhoz kötni. A prevenció bármely településtípus

szolgáltatásában alapfeladat, tehát az ehhez szükséges szakember biztosítása elengedhetetlen.

2005. május 11.

Az intézményi felhatalmazás alapján a Konszenzus Konferencia megállapodásait elfogadjuk és magunkra nézve kötelezőnek tartjuk:

Sztankovics Ágnes NCsZI	Gál Antal Csongrád megye	Kovácsné Nagy Tímea Hajdú-Bihar megye
Fucskó Lászlóné Komárom-Esztergom megye	Roth Gyuláné Győr-Moson-Sopron megye	Tóthné Szebenyi Szilvia Budapest XIX. ker.
Szeriné Vereb Annamária Bács-Kiskun megye	Szabó Jánosné Jász-Nagykun-Szolnok megye	Herczegné Számel Annamária Békés megye
Tóth Zoltán Heves megye	Hajnal Renáta Pest megye	Buzsáki Tünde Somogy megye
Kálmándy-Pap Ágnes Baranya megye	Papp Krisztina Budapest XI. ker.	Vajda Zsolt Fejér megye
Jókhel Tibor Zala megye	Taródi Lajos Vas megye	Pozsonyi Monika Veszprém megye
Tolácziné Varga Zsuzsanna Tolna megye	Lenkei Aida Borsod-Abaúj-Zemplén megye	Péter Józsefné Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

■ MELLÉKLET

■ Javaslat a gyermekjóléti szolgáltatások és azok finanszírozásának átszervezéséhez

I. A gyermekjóléti szolgáltatás tartalma

1. Gyermekjóléti alapszolgáltatás

a) A gyermekjóléti alapszolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

b) A gyermekjóléti alapszolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzá-

jutás segítése,

- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés, a jogi és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadáshoz való hozzájárulás megszervezése,
- a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájárulás szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

c) A gyermekjóléti alapszolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a településen élő gyermekek szociális helyzetének, veszélyeztetettségének folyamatos figyelemmel kísérése,
- szükség esetén új ellátások bevezetésének kezdeményezése a települési önkormányzatnál,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a jelzőrendszer tagjaival való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- felkérésre környezettanulmány készítése.
- évente legalább 6 alkalommal szakmaközi estmegbeszélések megszervezése és lebonyolítása,
- éves gyermekvédelmi tanácskozás szervezése.

d) A gyermekjóléti alapszolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával a gyermek problémáinak rendezése, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében.
- az egészségügyi és a szociális ellátás – különösen a családsegítő szolgáltatás –, valamint a hatósági beavatkozás kezdeményezése,
- a védelemben vett gyermek gondozási-nevelési tervének előkészítése,
- javaslat készítése a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyre vagy annak megváltoztatására

e) A gyermekjóléti alapszolgáltatás feladata a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében

- a családgondozás biztosítása – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- utógondozó szociális munka biztosítása – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez.

2. Kiegészítő gyermekjóléti szolgáltatások

A kiegészítő gyermekjóléti szolgáltatások, a gyermekjóléti alapszolgáltatások mellett, az intézmények típusa alapján köte-

lezően biztosítandó feladatai, melyet a saját ellátási területén túl, a kistérség más igénylői számára is hozzáférhetővé kell tennie.

- a) Gyermeket érintő kiegészítő szolgáltatások
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés, a jogi és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás biztosítása,
- kapcsolattartási ügyelet szervezése és működtetése,
- készenléti szolgálat szervezése és működtetése,
- konfliktuskezelő szolgáltatás (pl.: mediáció) biztosítása, vagy az ahhoz való hozzájárulás megszervezése,
- hátrányos helyzetű gyermekek személyes segítése,
- a helyettes szülői férőhelyekről történő nyilvántartás vezetése,
- felkérésre az örökbefogadással kapcsolatos feladatok ellátása
- a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségek biztosítása,
- segítségnyújtás a nevelési, oktatási intézmények gyermekvédelmi feladatainak ellátásában,
- a – legalább három helyettes szülőt foglalkoztató – helyettes szülői hálózat szervezése, illetve működtetése, vagy önálló helyettes szülők foglalkoztatása,
- részvétel a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (továbbiakban KEF) munkájában,
- b) A kistérség önálló családgondozói számára biztosított szolgáltatások
- térítésmentesen

- információs intézményi háttér
- minimum negyedévente szakmai konzultáció
- rendszeres esetmegbeszélés és szupervízió tényleg ellenében felkérésre szakmai helyettesítés

3. Speciális gyermekjóléti szolgáltatások

A gyermekjóléti szolgálatok vagy központok a meghatározott kritériumok megléte esetén, a speciális gyermekjóléti szolgáltatások közül külön normatív támogatás mellett biztosítják

a) Kórházi szociális munkát (azon gyermekjóléti szolgálat vagy központ köteles biztosítani, melynek ellátási területén kórház – gyermekosztály/szülészet – működik)

b) Utcai és lakótelepi szociális munkát (40.000 fős lakosság-szám feletti település gyermekjóléti központ köteles biztosítani)

A helyi szükségletek alapján egyéb speciális szolgáltatások is működtethetők (különösen az iskolai szociális munka és pl.: ifjúsági lelkiségély telefon, családterápia; alternatív napközbeni szolgáltatások), továbbá az a) és b) pontban meghatározott szolgáltatásokat a helyi szükségletek alapján, a nem kötelezett gyermekjóléti szolgálatok vagy központok is megszervezhetik,.

II. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja

4. A gyermekjóléti szolgáltatás megszervezhető

- a) önálló családgondozó alkalmazásával,
- b) gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása más intézménybe

integráltan,

c) önálló, vagy más intézményben önálló szakmai és szervezeti egységként kialakított **gyermekjóléti szolgálat** működtetésével,

d) önálló, vagy más intézményben önálló szakmai és szervezeti egységként kialakított **gyermekjóléti központ** működtetésével.

A b)-d) bekezdésében meghatározott intézményi formák társulás keretében is megszervezhetők, továbbá egyházi és más nem állami fenntartó által is működtethetők.

Az önálló családgondozó

5. A **3.000 fő** lélekszám alatti települési önkormányzat önálló családgondozó foglalkoztatásával is biztosíthatja a gyermekjóléti alapszolgáltatás feladatait, melynek során a 15/1998 (IV. 30) NM rendelet 2. számú mellékletben **meghatározott képesítésű személyt** kell családgondozó munkakörben alkalmaznia.

6. Ha az önkormányzat önálló családgondozó alkalmazásával biztosítja a gyermekjóléti alapszolgáltatásokat, akkor a foglalkoztatott szakembert

a) az 1.500 fő lélekszám alatti településen minimum fél állású (heti 20 óra),

b) az 1.500–3.000 fő lélekszámú településen minimum egy teljes állású (heti 40 óra) munkakörben köteles foglalkoztatni.

7. A települési önkormányzatnak az önálló családgondozó számára biztosítania kell:

a) különálló irodai helyiséget, melyben telefon és számítógép hozzáférés is rendelkezésre áll, és megfelel a személyes segítő munka követelményeinek,

b) a heti munkaidőkeretnek legalább a felét kötetlen munkaidő-beosztás keretében, a személyes segítő munka, illetve az adatgyűjtés helyszínen való elvégzéséhez,

c) a továbbképzési tervnek megfelelő, rendszeres szakmai továbbképzést,

d) a munkavégzéshez szükséges közlekedési eszköz használatát,

e) a személyes biztonságát szolgáló eszközöket, különösen a külterületen dolgozó családgondozó esetében,

f) bármely, a kistérségben működő intézménnyel kötött szerződés alapján, a családgondozó szakszerű helyettesítését, melynek költségei a települési önkormányzatot terhelik,

g) információs intézményi háttérhez, szakmai konzultációhoz, esetmegbeszéléshez és a szupervízióhoz való hozzáférés lehetőségét

8. Az önálló családgondozó köteles legalább 3 havonta, az adott kistérségben működő gyermekjóléti szolgáltatást biztosító intézményt felkeresni szakmai konzultáció céljából.

■ A gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása más intézménybe integráltan

9. A **3.000–10.000** lélekszámú települési önkormányzat a gyermekjóléti alapszolgáltatásokat a 15/1998 (IV. 30) NM rendelet 2. számú mellékletben meghatározott képesítésű gyermekjóléti családgondozók **intézményi keretek között történő foglalkoztatásával** köteles biztosítani, de működtethet gyermekjóléti szolgálatot vagy központot is.

10. A feladat ellátásához szükséges kötelező minimumlétszámot az ellátási területen élő gyermekek száma alapján kell

meghatározni: **700 gyermekenként 1 fő családgondozó**

11. A más intézménybe integrált gyermekjóléti szolgáltatás az 1) pontban meghatározott **alapszolgáltatásokon túl** köteles a kistérségben tevékenykedő önálló családgondozót foglalkoztató önkormányzatok számára

a) térítés ellenében a szakszerű helyettesítést,

b) térítésmentesen

az információs intézményi háttérrel és

a szakmai konzultáció lehetőségét

Biztosítani.

12. A települési önkormányzatnak/fenntartónak a más intézménybe integrált gyermekjóléti szolgáltatás számára 7) pontban meghatározottakon túl – a 7) f) pont kivételével – biztosítani kell:

a) a családgondozók számára

- különálló irodai helyiséget, melyben telefon és számítógép hozzáférés is rendelkezésre áll, és megfelel a személyes segítő munka követelményeinek, vagy
- a megfelelő felszereltségű közös irodahelyiség mellett, az egyéni esetkezelésre alkalmas interjúszobát,
- a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiséget
- dolgozónként a mindenkori diplomás alapbér minimum 80%-át elérő mértékű munkaruha-juttatást,
- dolgozónként a mindenkori diplomás alapbér minimum 20%-át elérő mértékű szakkönyvvásárlási juttatást,

b) a kliensek számára

- váróhelyiséget és
- elkülönített WC-t.

A gyermekjóléti szolgálat

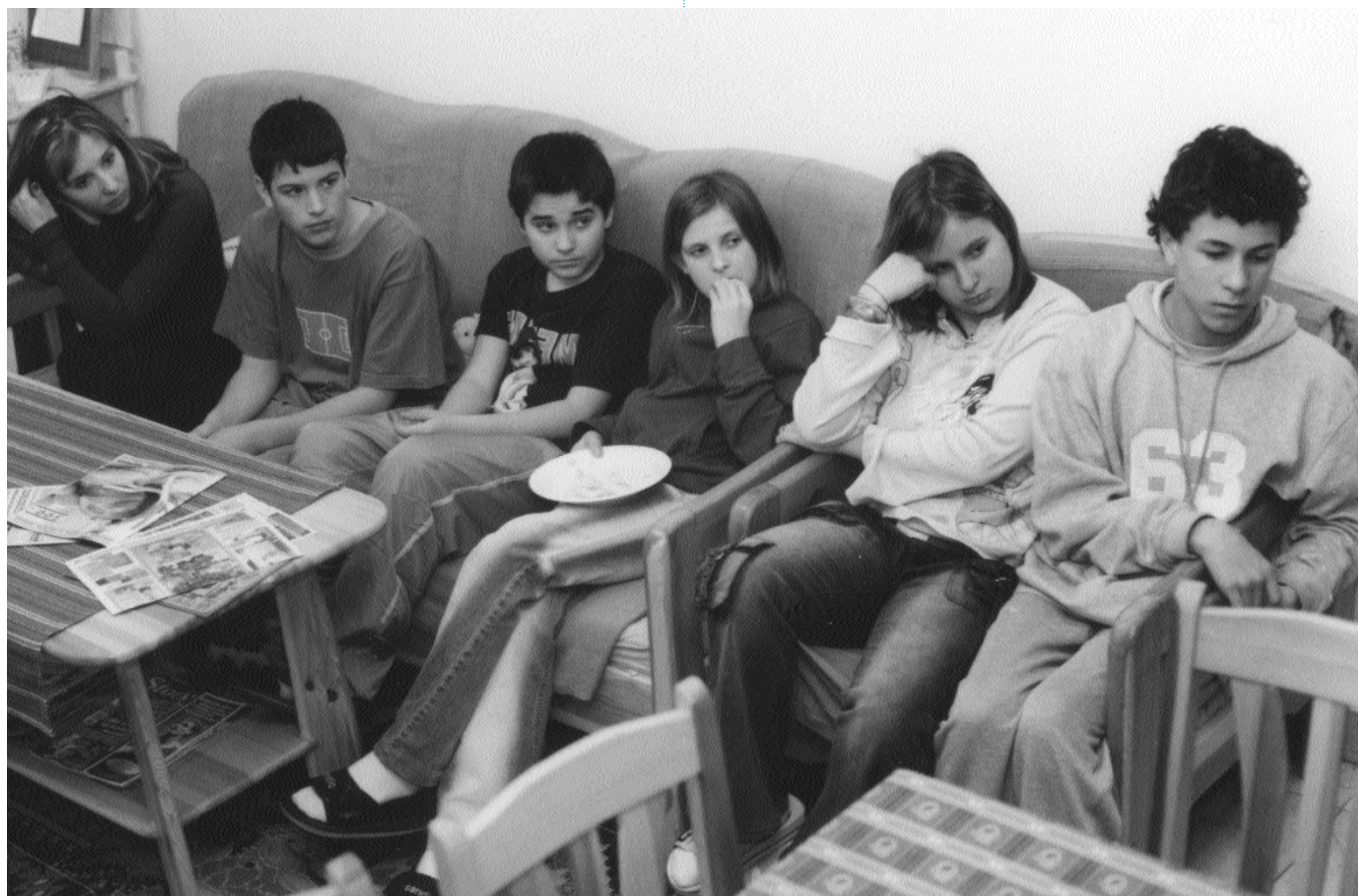
13. A **10.000–25.000** lélekszámú települési önkormányzat önálló, vagy más intézményben önálló szakmai és szervezeti egységként kialakított gyermekjóléti szolgálat működtetésével köteles biztosítani a gyermekjóléti alapszolgáltatás feladatait. A település, a gyermekjóléti szolgálat helyett gyermekjóléti központot is működtethet.

14. A gyermekjóléti szolgálat az 1) pontban meghatározott alapszolgáltatásokon túl köteles

a) írásbeli szerződés alapján a kistérségben tevékenykedő önálló családgondozók számára a 11) pontban meghatározott szolgáltatások mellett rendszeres esetmegbeszélést és szupervíziót térítésmentesen biztosítani

b) kistérség más településein élő, a szolgáltatás igénybevételeire jogosultak számára

- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés, a jogi és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás biztosítását,
- a – legalább három helyettes szülőt foglalkoztató – helyettes szülői hálózat szervezését, illetve működtetését, vagy önálló helyettes szülők foglalkoztatása helyettes szülői hálózat szervezését, továbbá a helyettes szülői férőhelyekről történő nyilvántartás vezetését,
- a területi gyermekvédelmi szakszolgálat felkérésének megfelelően az örökbe fogadni szándékozók körülményeinek vizsgálatát és feltárását,

- részvétel a külön jogszabályban meghatározott KEF munkájában
- a nevelési, oktatási intézmények gyermekvédelmi feladatainak ellátásában való segítségnyújtást

Biztosítani, melynek során a 15/1998 (IV. 30) NM rendelet 2 számú mellékletben meghatározott képesítésű személyeket kell a meghatározott munkakörökben alkalmazni.

15. A gyermekjóléti szolgálatok, a meghatározott kritériumok fennállása esetén speciális gyermekjóléti szolgáltatásokat is kötelesek biztosítani, de azokat megszervezhetik a helyi szükségletekre alapozva a nem kötelezett gyermekjóléti szolgálatok is.

16. A feladat ellátásához szükséges kötelező minimumlétszámot az ellátási területen élő gyermekek száma alapján kell meghatározni.

17. Gyermekjóléti szolgálat működtetése esetén, a fenntartó az alábbi szakmai létszámot köteles biztosítani:

- *Vezető* 1 fő
- családgyógyozó 1000 gyermekenként 1 fő
- asszisztens 5000 gyermek fölött 1 fő
- jogász, fejlesztőpedagógus és pszichológus heti **10-10 órában**

18. A gyermekjóléti szolgálat vezetőjének feladatai között

- a) az esetek elosztása a családgyógyozók között,
- b) a családgyógyozók számára legalább havonta kétszer szakmai megbeszélések szervezése, melynek célja az esetmunka hatékonyságának elősegítése,

- c) a családgyógyozók rendszeres továbbképzésének és szakmai tapasztalatcseréjének megszervezése.

19. A fenntartónak gyermekjóléti szolgálat munkavégzéshez biztosítani kell,

- a) a 12) pontban meghatározottakat,
- b) a csoportfoglalkozásokra alkalmas méretű (minimum 25 m²) és felszereltségű csoportszobát,
- c) szupervízió biztosításához szükséges forrásokat

A gyermekjóléti központ

20. Önálló, vagy más intézményben önálló szakmai és szervezeti egységként kialakított gyermekjóléti központ működtetésével köteles a gyermekjóléti alapszolgálat feladatait biztosítani:

- a) A **25.000 lélekszám feletti** települési önkormányzat
- b) Ha a kistérségben nincs 25.000 lélekszámot meghaladó település, a kistérség legnagyobb lélekszámú települése vagy az, amelyben a kistérségi települések önkormányzatai megegyeznek

21. A gyermekjóléti központ a 1) pontban meghatározott alapszolgáltatásokon túl köteles a

- a) gyermekjóléti szolgálatok 14) pontban meghatározott feladatait,
- b) kapcsolattartási ügyelet szervezését és működtetését,
- c) készenléti szolgálat szervezését és működtetését,
- d) konfliktuskezelő szolgáltatást (pl.: mediáció), vagy az ahhoz való hozzájárulás megszervezését
- e) a hátrányos helyzetű gyermekek személyes segítségét,

biztosítani a településen és a kistérség más településein élő igénylők számára, melynek során a 15/1998 (IV. 30) NM rendelet 2 számú mellékletben meghatározott képesítésű személyeket kell az adott munkakörben alkalmaznia.

22. Ha az önkormányzat kötelező feladatait gyermekjóléti központ működtetésével biztosítja, akkor a fenntartó az intézményben

a) a 25.000 lélekszámot meghaladó településen minimum az alábbi szakmai létszámot köteles biztosítani:

- Vezető 1 fő
- családgondozó 1000 gyermekenként 1 fő
- asszisztens 1 fő
- Jogász, fejlesztőpedagógus és pszichológus heti **10-10 órában**

b) a 40.000 lélekszámot meghaladó településen minimum az alábbi szakmai létszámot köteles biztosítani a fenntartó:

- Vezető **1 fő**
- Családgondozó: 10.000 gyermekszámig 1.000 gyermekenként 1 fő, továbbá 10.000 gyermekszám fölött minden 2.000 gyermek után további 1 fő
- Asszisztens **2 fő**
- Fejlesztőpedagógus **1 fő**
- Jogász és pszichológus heti **20-20 órában**

23. A gyermekjóléti központ működéséhez biztosítani kell

- a) a 19) pontban meghatározottakat, továbbá
- b) a kapcsolattartási ügyelet ellátásához helyiséget
- c) a szabadidős és prevenció programokhoz megfelelő méretű, és berendezésű udvart, vagy játszóteret,
- d) személygépkocsit

24. A gyermekjóléti központ vezetőjének feladata különösen

- a) a 18) pontban meghatározottak, továbbá
- b) a kistérség gyermekjóléti feladatainak segítése, együttműködve a megyei módszertani gyermekjóléti szolgálattal, a kistérség gyermekjóléti intézményeivel és önkormányzataival.

III. Társulás

25. A 4) pont b)-d) bekezdéseiben meghatározott intézményi formák társulás keretében is megszervezhetők

26. Önálló családgondozó társulásban nem alkalmazható

27. Több település közös feladatellátása kialakítható

a) intézményfenntartó társulás és

b) feladatellátási szerződés formában is.

28. A feladatellátáshoz kötődő állami normatív támogatásokat, a társult települések együttes gyermekszáma alapján

a) intézményfenntartó társulás esetén az intézményfenntartó társulás,

b) a feladatellátási szerződéssel biztosított szolgáltatások esetén, az intézményt működtető gesztor település igényelheti.

29. A társulási formában történő gyermekjóléti feladatellátás **intézménytípusának**, és a foglalkoztatottak **létszámának** meghatározásakor, a társult települések együttes lakosság száma, illetve gyermekszáma alapján, a II. szakaszban foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

30. A közös feladatellátás érdekében létrehozott társulások

- a) 5 000 lélekszám alatt maximum 8;
- b) 5 000–10.000 lélekszám esetén maximum 12;
- c) 10 000 fölötti lélekszám esetén maximum 24 településből állhatnak.

31. A társulásban résztvevő minden településen hetente **minimum 6 óra** szolgáltatást kell a helyszínen biztosítani.

IV. Finanszírozás

32. A finanszírozás három típusú normatív támogatással valósítható meg reálisan:

- **Alapnormatíva**, amelynek alapja az **ellátott terület gyermekszáma**. Önálló támogatásként csak az önálló családgondozók szintjén érvényesül, aránylag **alacsony szinten**.

Ezen túl meg kell határozni az intézmények létrejöttét segítő intézményi normatívákat, és az egyes kiegészítő, illetve speciális szolgáltatások feladatarányos finanszírozásának rendszerét, a reális támogatás csak így érhető el.

- **Intézményi normatíva**, amely nemcsak az intézmény többletfeladatainak költségét fedezi, hanem ez által válnak reálisá a feladatellátáshoz szükséges források, ugyanis az alapnormatíva szándékosan alacsony szinten van meghatározva. Ennek célja, hogy ne az egyszemélyes szolgálatok, hanem az intézmények létrejöttét preferálja. Az eltérő méretű intézmények közötti különbséget leginkább a gyermekszám alapján meghatározott főállású szakemberek száma után járó finanszírozással lehet a legpontosabban meghatározni.

- **Feladatnormatívák** a kiegészítő és a speciális szolgáltatások működtetéséhez nyújtott normatív támogatás

33. Országos szinten a gyermekjóléti szolgáltatás normatív támogatásának keretösszege az egy gyermekre jutó támogatási összeg és a gyermekek számának szorzata adja meg. **Az egy gyermekre jutó támogatási összeg** 2006. évben javaslatunk szerint **3.000 Ft** legyen. Ez alapján a gyermekjóléti szolgáltatás **teljes költsége** $3\ 000\text{Ft/gyermek} \cdot 2\ 100\ 000\ \text{gyermek} = 6\ 300\ 000\ \text{e Ft}$

34. A támogatás keretösszege a különböző típusú normatívák között a következő módon oszlik meg:

alapnormatíva 50%	3.150.000 eFt
intézményi normatíva 45%	2.835.000 e Ft
feladatnormatíva 5%	315.000 e Ft